

RÅDETS HENSTILLING**af 13. juli 2018****om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2018**

(2018/C 320/03)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2018 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 22. marts 2018 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 22. november 2017 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Den Tjekkiske Republik ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 7. marts 2018 blev landerapporten for Den Tjekkiske Republik 2018 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Den Tjekkiske Republiks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 11. juli 2017 ⁽³⁾, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Den Tjekkiske Republiks nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 30. april 2018 fremlagde Den Tjekkiske Republik sit nationale reformprogram for 2018 og sit konvergensprogram for 2018. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 261 af 9.8.2017, s. 1.

- (4) Der er taget hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (»ESI-fondene«) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante rådshenstillinger, anmode en medlemsstat om at gennemgå og foreslå ændringer af sin partnerskabsaftale og sine relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjerne for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Den Tjekkiske Republik er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Regeringen har i sit konvergensprogram for 2018 overordnet set planlagt et budgetoverskud for perioden 2018-2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1,0 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2018 ventes den offentlige gældskvoté gradvist at falde til 29,9 % af BNP i 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. De risici, der knytter sig til opnåelsen af budgetmålene, synes i det store og hele at være i balance, med et forventet opsving i de offentlige investeringer og en yderligere vækst i de offentlige lønninger. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2018 ventes den strukturelle saldo at falde til ca. 0,9 % af BNP i 2018 og 0,2 % af BNP i 2019; den vil således fortsat ligge over den mellemfristede målsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Den Tjekkiske Republik ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2018 og 2019.
- (6) På lang sigt er der fortsat mellemstore risici for Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske holdbarhed. Omkostningerne ved befolkningens aldring udgør en udfordring for sundhedssystemet og langtidsplejesystemet, og ændringerne i pensionsystemet kræver særlig opmærksomhed. Ajourførte fremskrivninger af de aldersrelaterede udgifter peger i retning af en større stigning end angivet i rapporten fra 2015 om befolkningens aldring. Udgifterne til pensioner forventes at stige fra 8,2 % af BNP i 2016 til 10,9 % af BNP i 2070. Denne forventede højere stigning i pensionsudgifterne afspejler hovedsagelig nedsættelsen af den lovbestemte pensionsalder til 65 år. Der sker ikke en automatisk tilpasning af den lovbestemte pensionsalder til den forventede levealder. I stedet skal regeringen fra 2019 hvert femte år tage nedsættelsen op til fornyet vurdering. Da regeringen har skønsbeføjelser på området, tages der i de nuværende fremskrivninger af pensionsudgifterne ikke hensyn til disse fornyede vurderinger af pensionsalderen. Derudover er pensionsindekseringen nu mere generøs, idet der tages hensyn til 50 % af reallønsvæksten i stedet for de tidligere 33 % af reallønsvæksten. Virkningerne af disse ændringer for udgifterne beløber sig til 2 procentpoint af BNP i 2070. En række andre ændringer, der drøftes på nuværende tidspunkt, bl.a. en stigning i det grundlæggende pensionsbeløb og højere pensioner til ældre pensionister, forværrer også holdbarhedsindikatorerne. Hvad angår de offentlige udgifter til sundhedsvæsenet, forventes de på lang sigt at stige med 1,1 procentpoint af BNP, hvilket ligger over den anslåede gennemsnitlige stigning på 0,9 procentpoint for Unionen. I denne forbindelse er der tegn på, at anvendelsen af ressourcerne til ambulans behandling og hospitalsbehandling er ineffektiv.
- (7) Den nye lov om finanspolitisk ansvarlighed, som har været gældende siden begyndelsen af 2017, har i betydelig grad styrket Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske rammer og medført, at der er blevet oprettet et uafhængigt finansråd. Der er fremsat et forslag til lov om uafhængig revision, som i øjeblikket befinder sig i den fase, hvor der på tværs af tjenesterne er mulighed for at fremsætte bemærkninger, og som sigter mod at få gennemført de resterende dele af Rådets direktiv 2011/85/EU⁽²⁾.
- (8) Den tjekkiske nationalbank kan fastsætte vejledende begrænsninger for makroprudentielle realkreditlån, men dens sanktionsbeføjelser er begrænsede, da den mangler formel beføjelse til at håndhæve dem. Selv om de tjekkiske banker overholder visse aggregerede grænser, har de ikke fuldt ud fulgt den tjekkiske nationalbanks retningslinjer fra 2016. Bindende lovgivningsmæssige begrænsninger ville sandsynligvis få de tjekkiske banker til i højere grad at følge disse retningslinjer og derved sikre finansiell stabilitet og mindre risici for låntagerne. Det forventes, at det tjekkiske parlament i 2018 skal drøfte et forslag til retsakt om ændring af loven om den tjekkiske nationalbank.
- (9) Den Tjekkiske Republik står fortsat over for udfordringer for så vidt angår større gennemsigthed og større effektivitet i forbindelse med offentlige udbud og forebyggelse af korruption. Selv om der er truffet visse foranstaltninger for at forbedre rammerne for offentlige udbud, vækker det lave konkurrenceniveau fortsat bekymring, idet der i forbindelse med næsten halvdelen af alle offentlige udbud kun er én bydende. Samtidig vil lovkravet om, at der skal anvendes elektroniske procedurer, kunne forbedre gennemsigtheden og effektiviteten. De tjekkiske myndigheder har som supplement til de private platforme, der findes på det tjekkiske marked, investeret i den statsejede e-udbudsplatform »National Electronic Tool«, som forventes at blive stadig mere brugervenligt og pålideligt. Der er fortsat vide muligheder for at fjerne de administrative hindringer og udnytte potentialet i samlede og strategiske offentlige indkøb med henblik på at få mere for de offentlige midler. Både de centrale og de lokale myndigheder er begyndt at tage målrettede initiativer for at uddanne det personale, der er

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

(2) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41).

involveret i offentlige udbudsprocedurer. Det giver dog fortsat store udfordringer at træffe fælles udbudsforanstaltninger og opnå specialiseret ekspertise på bestemte områder. Derudover skaber korrupsion og bestikkelse fortsat problemer for erhvervslivet og offentligheden. Selv om der er blevet vedtaget flere store reformer af strategien for bekæmpelse af korrupsion, er der fortsat visse problemer, der ikke er løst.

- (10) Omfanget af e-forvaltning ligger stadig lavere end EU-gennemsnittet, men der blevet vedtaget en række relevante lovgivningsmæssige foranstaltninger for at forbedre adgangen til og tilgængeligheden af disse tjenester. I 2018 forventes der at blive taget visse storstilede initiativer, men om de bliver en succes eller ej afhænger af myndighedernes evne til at øge kendskabet hertil og til at sikre brugervenlige løsninger.
- (11) Visse administrative og lovgivningsmæssige byrder hæmmer investeringerne. Disse byrder vedrører hovedsagelig byggetilladelser og komplicerede skatteregler. Det erkendes dog, at myndighederne har vedtaget en ændring af bygge- og anlægsloven, som forenkler proceduren for at opnå byggetilladelser ved at medtage vurderingen af den miljømæssige indvirkning i afgørelsen om zoneinddeling eller i fælles zone- og byggetilladelser. Det er imidlertid fortsat uklart, om dette også kan smidiggøre procedurerne for store infrastrukturprojekter, eftersom en række andre tilladelser ikke er blevet medtaget i systemet for fælles godkendelse. Det tjekkiske parlament drøfter i øjeblikket en ændring af den eksisterende lovgivning vedrørende opførelse af transportinfrastruktur. Der er gennemført ændringer af skattesystemet for at forbedre skatteopkrævningen, men skattereglerne og -satserne er rykket op på listen over forhold, der skaber problemer for erhvervslivet. Den nye regering har bebudet, at der muligvis vil blive foretaget ændringer for at øge gennemsigtigheden og forenkle skattesystemet, bl.a. det igangværende arbejde med at modernisere indkomstskattelovgivningen. Udgifterne til regeloverholdelse er steget en smule og ligger fortsat over EU-gennemsnittet. Selv om erklæringen om moms kontrol indbringer yderligere skatteindtægter, har den øget den tid, det er nødvendigt at bruge for at opfylde de skattemæssige krav. Trods den betydelige mindskelse af antallet af timer, det er nødvendigt at bruge for at overholde skattelovgivningen i forhold til tidligere, ligger Den Tjekkiske Republik stadig i den høje ende. Desuden vil nye nedsatte momssatser kunne gøre momssystemet mere kompliceret, navnlig for små og mellemstore virksomheder.
- (12) Selv om tjekkisk økonomi er ved at gå over til mere videnintensive aktiviteter, er der stadig adskillige flaskehalsproblemer, der hæmmer udviklingen af et velfungerende system for forskning og innovation. Stigningen i erhvervslivets investeringer i FoU er primært drevet af udenlandske direkte investeringer. Indenlandske virksomheders udgifter til FoU er faldet i løbet af de seneste to år. På trods af store offentlige investeringer i FoU ligger Den Tjekkiske Republik for lavt, hvad angår kvaliteten af landets offentlige videnskabsgrundlag. Der er blevet vedtaget politiske foranstaltninger for at bygge bro mellem den akademiske verden og erhvervslivet og forbedre den offentlige videnskabsbase, men resultaterne har hidtil været begrænsede, og reformerne er endnu ikke fuldt gennemført. Desuden er forvaltningen af forsknings- og innovationssystemet stadig fragmenteret.
- (13) Inklusiv uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet er af stor betydning i lyset af de voksende flaskehalsproblemer på det tjekkiske arbejdsmarked. Resultaterne på uddannelsesområdet er fortsat stærkt påvirket af de studerendes socioøkonomiske baggrund. De inklusive uddannelsesforanstaltninger er endnu ikke fuldt gennemført, især ikke for romabørn. Manglen på kvalificerede lærere kombineret med befolkningsfremskrivningerne viser, at det kan blive en stor udfordring at rekruttere og fastholde lærere. Det planlagte nye karriereløb for lærere, som skulle have knyttet faglig videreuddannelse, karriereudvikling og lønninger sammen, blev ikke vedtaget af det tjekkiske parlament. Lærernes lønninger er stadig lave sammenlignet med lønningerne til andre arbejdstagere med en videregående uddannelse, men der forventes yderligere lønstigninger de kommende år. Lærerefaget virker derfor fortsat forholdsvis lidet attraktivt for talentfulde unge. Hvorvidt reformen med henblik på at gøre uddannelserne mere inklusive (indført i 2016 med støtte fra Den Europæiske Socialfond) bliver vellykket eller ej, vil afhænge af, om der er tilstrækkelige og holdbare offentlige midler til rådighed, om der sikres yderligere uddannelse af lærere og undervisningsassistenter, og om kendskabet til fordelene ved inklusiv uddannelse øges i offentligheden.
- (14) Den Tjekkiske Republik har opnået gode resultater på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen er steget støt de seneste seks år, og arbejdsløsheden er faldet betydeligt. Det potentiale, kvinder, lavtuddannede og handicappede udgør, udnyttes dog stadig ikke fuldt ud. På baggrund af manglen på arbejdskraft er der klart mulighed for at øge deres deltagelse på arbejdsmarkedet. Forskellene i beskæftigelsesfrekvensen og de kønsbestemte lønforskelle er fortsat høje trods de seneste foranstaltninger, der har gjort reglerne om forældreorlov mere fleksible og øget antallet af børnepasningsfaciliteter. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinder er fortsat betydeligt lavere end for mænd. Deres arbejdsmarkedsdeltagelse påvirkes i høj grad af, om de har børn eller ej, og af den begrænsede adgang til økonomisk overkommelig børnepasning, langvarig forældreorlov, den begrænsede anvendelse af fleksible arbejdsordninger og manglende faciliteter til langtidspleje. I 2016 var kun 4,7 % af børnene under tre år i formelle børnepasningsordninger. Selv om de udgør en lille del af befolkningen, ligger beskæftigelsesfrekvensen for lavtuddannede langt under de mellem- og højtuddannedes. På samme måde ligger beskæftigelsesfrekvensen for handicappede personer under EU-gennemsnittet, selv om den generelle arbejdsløshed er rekordlav, og der er

mangel på arbejdskraft. Dette kunne være et incitament til at udnytte det uudnyttede potentiale, som handicappede personer udgør. Den offentlige arbejdsformidling er på grund af den begrænsede kapacitet i øjeblikket ikke i stand til at yde jobsøgende personaliseret og vedvarende støtte. En styrkelse af den offentlige arbejdsformidlings opsøgende aktiviteter sammen med hensigtsmæssige og målrettede aktive arbejdsmarkedspolitikker og individualiserede tjenester vil kunne øge disse gruppers deltagelse. Initiativer med henblik på at forbedre arbejdstagernes kvalifikationer (som også omfatter digitale færdigheder) kan forbedre adgangen til arbejdsmarkedet.

- (15) Som led i det europæiske semester 2018 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Den Tjekkiske Republiks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2018. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2018, det nationale reformprogram for 2018 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Den Tjekkiske Republik de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Den Tjekkiske Republik, men også til, i hvilket omfang de overholder EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (16) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2018 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Den Tjekkiske Republik ventes at overholde stabilitets- og vækstpacten,

HENSTILLER, at Den Tjekkiske Republik i 2018 og 2019 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Forbedre den langsigtede finanspolitiske holdbarhed, navnlig hvad angår pensionssystemet. Rette op på svaghederne i praksis i forbindelse med offentlige indkøb, især ved at give mulighed for en mere kvalitetsbaseret konkurrence og ved at gennemføre foranstaltninger til bekæmpelse af korruption.
2. Mindske den administrative byrde i forbindelse med investeringer, herunder ved at fremskynde procedurerne for opnåelse af tilladelser til infrastrukturarbejder. Fjerne de flaskehalsproblemer, som hæmmer forskning, udvikling og innovation, navnlig ved at øge de indenlandske virksomheders innovationskapacitet. Øge kapaciteten i uddannelsessystemet for at sikre inklusiv kvalitetsuddannelse, herunder ved at fremme lærerfaget. Fremme kvinders, lavtuddannedes og handicappedes beskæftigelse, herunder ved at forbedre effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2018.

På Rådets vegne

H. LÖGER

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.